Maandag 27 September 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4014

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zonaags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Russen steken de Dnjepr over.

8e Leger nadert Foggia in Italië.

Geallieerde vloot steunt aanval op Napels.

Scherpe critiek van Britse pers op Argentijnse politiek.

„PAUS IS GEVANGENE DER NAZIES" ZEGT AARTSBISSCHOP SPELLMAN.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Aartsbisschop Francis J. Spellman vroeg den Katholieken om te bidden voor Paus Pius omdat Hij „een gevangene" is.

Dit zeide de Aartsbisschop in een toespraak bij de inwijding van het St. Jos h Gebouw op het Washingtonplein in New York.

„Wij hebben gebeden voor den Heiligen Vader omdat Zijn positie uiterst moeilijk is en Hij als andere Pausen der Kerk een gevangene is. Hij is niet vrij zich in verbinding te stellen met Zijn Aartsbisschoppen in de Diocesen over de gehele wereld. Hoewel wij geen positieve en concrete wijze hebben om Hem te helpen, kunnen wij Hem herhaaldelijk en vurig gedenken in onze gebeden, dat de Heer Hem moge zegenen en Hem in staat stelle de Kerk te leiden en dat met Gods Zegen de Kerk gespaard moge worden voor verdere vervolging en verder letsel" (New York, (AP) 15.9).

CRIPPS ACHT DE OVERWINNING ZEKER.

Sir Stafford Cripps zeide in een toespraak te Newcastle:

„De overwinning schijnt thans zeker. Het zijn en slechts de tijd en de prijs aan mensenlevens welke niet vast staan."

„De duur van de oorlog en het aantal verliezen hangen grotendeels af van de inspanningen der Britse en Noordamerikaanse arbeiders. Een voortdurende en steeds grotere inspanning kan ons een vroegere overwinning bezorgen...... een verslapping zal de strijd verlengen met steeds groter lijden over de gehele wereld."

„Wij hebben nog veel meer vliegtuigen nodig om onze grote verliezen in de aanvallende gevechten goed te maken. Wij hebben vliegers en manschappen genoeg en moeten ervoor zorgen, dat zij niet alleen voorzien worden van de beste wapens maar ook met wapens van de beste qualiteit".

Cripps was van mening, dat na de oorlog alle landen moeten worden beschermd door Groot Brittannië, de Verenigde Staten, Rusland en China. „Ik acht een goede betrekking tussen deze vier mogendheden absoluut als van overwegend belang voor de toekomst van de wereld." (Newcastle, Engeland, (AP) 26.9).

VERWACHTINGEN VAN DE DUITSERS.

Spaanse correspondenten in Berlijn deelden mede, dat de Duitse overheden de grote concentraties van Geallieerde lucht- en vlootstrijdkrachten bij Sardinië en Corsica beschouwen als voorbereiding van een nieuwe Geallieerde landing op het Noordelijk deel van Italië's Westkust. Als de partijgenoten in de Balkan erin slagen hun huidige stellingen te behouden achten de Duitsers het ook mogelijk, dat het Engels-Noordamerikaanse Commando in de naaste toekomst tot een aanval in de Adriatische Zee zal beslissen. (Madrid, (AP) 26.9).

„GEEN AFZONDERLIJKE DUITSE VREDE MET RUSLAND".

Een Berlijnse correspondent van het „Svenska Dagbladet" deelde mede, dat een zegsman van de Wilhelmstrasse de bespiegeling als zou Duitsland pogingen doen om tot een afzonderlijke vrede met Rusland te geraken als „onzin" beschouwde (Stockholm, (AP) 25.9).

RUSSEN STEKEN DE DNJEPR OVER.

Het Duitse communiqué deelde mede, dat de Russische troepen de Dnjepr op sommige punten hebben overgestoken. Voorts zeide het communiqué, dat Russen langs het gehele front aanvallen. De eenheden, welke erin geslaagd waren de oversteek van de grote rivier te volbrengen zouden bij Duitse tegenaanvallen zijn afgeslagen, doch het Duitse communiqué zeide niet met zoveel woorden, dat zij over de rivier teruggeworpen werden. De Duitsers zeiden ook, dat zij 800 Russische mantroepen opruimden, die poogden te landen aan de kust van de Zee van Azov (Londen, (AP) 26.9).

NIEUWE OPMARS NAAR VITEBSK EN GOMEL.

De Britse radio deelde mede, dat de Russische troepen „stromen door de versplinterde Duitse verdedigingsstellingen rondom Smolensk en een machtige nieuwe opmars hebben geopend naar Vitebsk en Gomel". Voorts werd gezegd, dat de verslagen Duitse strijdkrachten worden achtervolgd op de weg ten Westen van Smolensk en dat belangrijke nieuwe plaatsen in Russische handen zijn gevallen. (New York, (AP) 26.9).

WAT HET DUITSE COMMUNIQUÉ ZEGT.

Het Duitse communiqué van heden zeide, dat Russische valschermtroepen geland zijn achter de Duitse linies in de Kuban, doch dat plaatselijke Sovjet-aanvallen daar verijdeld werden.

Het Duitse communiqué zeide, dat ten Zuid-Oosten van Zaporozhe, bij een der voornaamste oversteken van de Dnjepr, de Russen aanvielen met grote strijdkrachten van voetvolk en tanks met steun van bommenwerpers. De Russen maakten plaatselijke doorbraken, doch deze zouden door de Duitsers zijn gesloten.

Aan het Zuidelijke Italiaanse front deden de Geallieerden plaatselijke aanvallen in de bergen ten Noord-Westen en Noord-Oosten van Salerno. Deze zouden hevige verliezen voor hen tot resultaat gehad hebben zonder dat zij succes hadden.

In de Oostelijke sector hebben de Duitsers zich naar nieuwe stellingen teruggetrokken na de verkeersmiddelen vernield te hebben (Londen, (AP) 27.9).

DE VOORTGANG VAN HET 5e LEGER.

Het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika deelde mede, dat de Noordamerikaanse troepen van het 5e leger binnen 6 dagen tijds 50 kilometer voortgang hebben gemaakt (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 26.9).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Als volgt luidt het communiqué van de luchtmacht in het Midden-Oosten:

„Liberators en Halifaxes van de Royal Airforce vielen het vliegveld Kalamaki nabij Athene aan in de nacht van 25 op 26 September. Er ontploften bommen op de parkeerterreinen en twee grote ontploffingen werden gezien. Beaufighters lieten een schip rokende achter na de aanval op de haven van Syros in de Aegeïsche Zee. De aanval werd bij daglicht uitgevoerd. Van deze en andere verrichtingen wordt 1 onzer vliegtuigen vermist". (Caïro, (AP) 27.9).

GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ'S VAN NOORD-AFRIKA.

Zondag.

„Aan de Adriatische kust hebben onze troepen de linie van de rivier Ofanto bereikt. De opmars wordt met succes voortgezet. In het centrale gebied zijn de steden Spinazzola en Atella veroverd. Het 5e leger rukt al vechtende voort door moeilijk terrein en de Duitsers worden gedwongen langzaam grond af te staan. In de nacht van 24 op 25 September heeft de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht wegenkruispunten en kampementen in en rondom Benevento en Avellino aangevallen. Gisteren werden Bolzano, vlak ten Zuiden van de Brennerpas, Verona en Bologna aangevallen door zware bommenwerpers. Middelzware en lichte bommenwerpers vielen wegen, kanonstellingen en troepenconcentraties in het gebied van Nocera aan. Middelzware bommenwerpers vielen ook doelen rondom Cancello en Canizzo aan, terwijl andere middelzware bommenwerpers het gebied van Norgo te Bastia in Corsica aanvielen.

Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers waren wederom actief boven het gevechtsgebied. Zij beschoten troepenconcentraties, vijandelijke vliegvelden en schepen. In de afgelopen nacht werden de verkeerswegen nabij Formia aangevallen door nachtbommenwerpers. Tijdens deze verrichtingen werden 5 vijandelijke vliegtuigen vernield." 4 Onzer vliegtuigen worden vermist." (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord Afrika, (AP) 26.9).

Maandag.

„In het Noorden heeft het 8e leger de rivier Ofanto overgestoken en Cerignola in het centrum veroverd. Zij zijn nog in contact met den vijand ten Noorden van Atella en hebben Muro genomen. Het 5e leger heeft Calabritto en Cassano veroverd.

Niettegenstaande het slechte weer hebben middelzware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht gisteren vijandelijke concentraties ten Zuiden van Sarno aangevallen.

Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers vielen wegenkruispunten rondom Benevento en in het gebied van Colle aan. Motorvoertuigen ten Zuiden van Foggia werden aangevallen. Het vliegveld Pomigliano d'Arco werd ook aangevallen. Van deze verrichtingen wordt geen onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 27.9).

AANGEVALLEN CONVOOI BEREIKT DE HAVEN.

Gemeld wordt, dat het convooi op de Atlantische Oceaan, dat volgens bekendmaking van Churchill in het Lagerhuis werd aangevallen door Duitse duikboten, zijn bestemmingshaven heeft bereikt.

De Admiraliteit gaf nog geen bekendmaking uit over de uitslag van de strijd. Berlijn beweerde, dat 12 escorterende torpedojagers in de grond weren geboord en 3 andere waarschijnlijk tot zinken werden gebracht, doch men gelooft in Londen, dat deze bewering overdreven is (Londen, (AP) 26.9).

DUITSERS ZENDEN MEER TROEPEN NAAR BULGARIJE.

De Duitsers zijn weer bezig om Bulgarije met grote troepenmachten te bezetten en de Duitse Gezant in Sofia, Gustav Beckerle, is practisch gouwleider van het land geworden. Dit zijn de eerste ware berichten over de toestand, welke in Istanbul ontvangen worden sedert de dood van Tsaar Boris de weg bereidde voor een nieuwe regering onder nazie-toezicht.

Gedurende de laatste twee weken is het nieuws uit de Balkan erg schaars geweest doordat de Gestapo haar controle aan de grens verscherpt heeft. Geloofwaardige inlichtingen deelden echter mede, dat 4 nieuwe Duitse divisies, welke gehaald zijn uit de reserves in Beieren, er zijn aangekomen. 2 Daarvan begaven zich naar stellingen langs de Aegeïsche Zee tussen Thessaloniki, Kavalla en Dede Agatsj en de 2 andere verspreidden zich in het Zuiden en Oosten van Bulgarije tegenover Turkije en de Zwarte Zee (Istanbul, (AP) 26.9).

VIJANDELIJK CONVOOI AANGEVALLEN.

Geallieerde vliegers hebben gisteren een vijandelijk convooi bij Den Helder aangevallen en een der schepen tot zinken gebracht.

Geallieerde vliegers hebben zware aanvallen gedaan op Manokwari, Sorong en Kokos op Nieuw Guinea en op Selaroe (Tenimbar).

KONING CHRISTIAAN 73 JAAR.

De Deense radio deelde mede, dat Koning Christiaan van Denemarken zijn 73-jaardag heeft herdacht. De Koning ontving duizenden felicitatiebrieven en telegrammen van zijn volk. (Londen, (AP) 26.9).

UITBREIDING VERPLICHTE ARBEIDSDIENST.

Duitse radioberichten uit Rome deelden mede, dat de fascistische regering de verplichte arbeidsdienst heeft uitgebreid van alle klassen van 1900 tot 1925 (Londen, (AP) 26.9).

RIJNLAND AANGEVALLEN.

Een communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart luidt als volgt: „Mosquito's hebben in de afgelopen nacht doelen in het Rijnland gebombardeerd. Een vijandelijke bommenwerper werd boven Nederland vernield door vliegtuigen van de Koninklijke Canadese Luchtmacht op patrouille. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist" (Londen, (AP) 27.9).

DUITSE LUCHTMACHT VERLAAT FOGGIA.

De Duitsers hebben de vliegvelden van Foggia verlaten, aangezien het 8e Britse leger snel naar deze plaats oprukt. De vliegvelden van Foggia zijn herhaaldelijk aangevallen door Geallieerde vliegtuigen uit het Midden-Oosten. De Duitsers hadden er vele zware bommenwerpers gestationneerd, die zij in het krijgstoneel van de Middellandse Zee gebruikten (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 26.9).

Het nieuws van vandaag.

Na de grote overwinningen bij Smolensk en Roslavl rukken de troepen onder Generaal Sokolovsky op naar Wit-Rusland over dezelfde weg, welke Napoleon Bonaparte en zovele andere aspirant-veroveraars van Rusland in de geschiedenis gevolgd hebben bij hun terugtocht. Het Rode leger is nog slechts op ongeveer 150 kilometer van de Poolse grens verwijderd en heeft het aan dit front nu blijkbaar gemunt op Vitebsk en Gomel.

Meer naar het Zuiden hebben de Russen de grote rivier de Dnjepr op een half dozijn plaatsen overgestoken. Over de strijd om Kiev is thans weinig bekend, doch over het algemeen wil zulk een stilte zeggen, dat er belangrijke gebeurtenissen plaatsvinden. Rondom de Zee van Azov porren de Russen ook in de Duitse linies. Een onbevestigd Duits bericht spreekt van een nieuwe landing aan de kust van deze zee welke zou zijn afgeslagen. In de Kuban zouden Russische parachutisten achter de Duitse linies geland zijn. Ook dit is niet bevestigd van Russische zijde.

Het 8e leger in Italië heeft in een verrassend snelle opmars de rivier Ofanto overgestoken en reeds de stad Cerignola veroverd. Een bericht van hedenmorgen zegt, dat de Britten zich binnen 30 kilometer van Foggia bevinden, waar de vliegvelden door de Luftwaffe bereids verlaten werden. Volgens Algiers is ook Margherita de Savoia aan de Adriatische Zee veroverd door het 8e leger.

De Geallieerde luchtmacht deed Zaterdag aanvallen op Bolzano, ten Zuiden van de Brennerpas op Verona, waar Rommel blijkbaar zijn hoofdkwartier heeft en op Bologna. Het lucht-offensief op West-Europa is de laatste dagen iets minder krachtig. In de afgelopen nacht werden echter verspreide aanvallen gedaan op het Rijnland en hedenmorgen hebben Noordamerikaanse Marauders het vliegveld Beaufais-Tille in Frankrijk aangevallen. De algemene toestand kan worden samengevat met de woorden van Sir Stafford Cripps, dat „de overwinning thans zeker schijnt".

Hierover handelt voornamelijk ook ons overzicht van „De afgelopen Week".

Op blz. 2 vindt men dan nog de verslagen over de voetbalwedstrijden van het weekeinde tussen Aruba en Curaçao.

De afgelopen Week.

Duitsland heeft de oorlog verloren. Dit feit is nu wel vast komen te staan bij de Geallieerden, zowel als bij Adolf Hitler en zijn Hoofdcommando. Overal trekken de nazie-troepen terug: in het Oosten onder de mokerslagen van het Rode leger, in het Zuiden onder de druk der Geallieerden. De Luftwaffe kan zich niet meer naar behoren verzetten tegen de verpletterende Geallieerde overmacht in de lucht. De satellieten-landen van Duitsland staan op het punt om af te vallen en de gehele Balkan kan wel beschouwd worden als rijp voor de overgave aan de Geallieerden. Wat hier nog ontbreekt, is de beslissende stoot, die blijkbaar niet lang meer op zich zal laten wachten, nu reeds Geallieerde troepen op enkele der Dodecanesen-eilanden zitten en Joegoslavische guerrillero's de kusten van Dalmatië grotendeels hebben bezet.

Volgens de gangbare regelen zou Duitsland nu spoedig vrede moeten zoeken en misschien zou het dit ook wel gedaan hebben, ware het niet om de Geallieerde eis van onvoorwaardelijke overgave. Een afzonderlijke vrede met Rusland zal ook wel niet gaan, omdat 1) het Engels-Russische verdrag dit belet en 2) de communisten gezworen hebben geen vrede te zullen sluiten met Adolf Hitlers nazie-régime.

Adolf Hitler heeft dus de keuze zich zelf te offeren en Duitsland voor verdere verliezen te vrijwaren of de oorlog voort te zetten tot het bittere einde.

Welke keuze hij zal doen, valt niet moeilijk te raden. Adolf Hitler zal de strijd doorzetten tot de kracht van de Wehrmacht geheel gebroken is en de troepen zijner vijanden Duits grondgebied betreden. Maar trachten zal hij ook de vijandelijke legers zo lang mogelijk op te houden en zoveel mogelijk afbreuk te doen.

Deze oorlog is door Duitsland begonnen om zich te verrijken ten koste van de omliggende landen en de wereldmarkt te beheersen met zijn producten. Als middel om dit doel te bereiken, gebruikte Adolf Hitler het nazisme en hij —de ontwerper ervan naar fascistisch model — zou het onbetwiste leiderschap over Duitsland en de wereld moeten hebben.

In zijn plan heeft Adolf Hitler gefaald, maar als hij Duitsland nog een kans wil geven om in een volgende oorlog dit doel te bereiken, dan moet nu reeds getracht worden om dat mogelijk te maken.

In de eerste plaats komt de nazieleer hem hier te hulp. Van jongsaf krijgen de Duitse kinderen een nazieopvoeding, zodat na een generatie of twee — wanneer deze oorlog reeds lang achter de rug ligt — in het Duitse volk nog de kiem zal voortwoekeren, welke door Hitler geplant werd. En hoe diep het nazie-gif kan inwerken, is wel gebleken met Rudolf Hess, geen kind maar een volwassene, die in Britse gevangenschap er zo van doordrongen is, dat zelfs zijn geestesgesteldheid erdoor ging lijden.

Het nazisme is een systeem, dat geheel strookt met de aard van den Duitser. Nergens zal het zulk een ingang vinden als juist in Duitsland. Dit is genoeg gebleken in de loop der laatste jaren.

Benito Mussolini, die het fascisme „uitvond" en daarvoor blijkbaar de eeuwige dank van Hitler won, heeft het Italiaanse volk nooit goed kunnen overtuigen van de „waarde" ervan.

In Spanje is het falangisme blijkbaar ook al aan zijn eind, niettegenstaande de kapitalen, welke Goebbels er aan nazie-propaganda heeft besteed.

In Duitsland evenwel is het volk zo diep genazificeerd, dat wij niet te gemakkelijk een verstoting van het huidige régime moeten verwachten, zodat Hitler grote kans heeft het Duitse volk ook in de nederlaag in bedwang te houden.

Met de idealen van genade en menselijkheid heeft men in Duitsland gebroken en bovendien hebben zij van buurmans erf zoveel gegapt en zoveel volmaakt onschuldige lieden klakkeloos afgeslacht, dat zij niet verwachten er met een lichte straf af te komen.

Zij zijn zich bewust, dat het voor hen erop of eronder is, dat zij een volk van vogelvrijen zijn geworden, geschuwd en gemeden als de pest.

Nu de wallen van de Europese Vesting reeds stuk brokkelen en de bedreiging van een tweede front in het Westen met de dag toeneemt, zullen de nazies er wel voor zorgen, dat zij zich niet binnen Duitsland zullen terugtrekken zonder hevige strijd met vernieling van alles, wat door hen prijsgegeven wordt.

Hierdoor wordt dan tevens verzekerd, dat Duitslands nabuurlanden er na de oorlog economisch niet beter voor zullen staan dan het Reich. En door de oorlog zo lang mogelijk te rekken, denken zij de Geallieerde volken belangrijk uit te putten.

In Italië blijkt deze methode duidelijk. De haven van Napels, vóór de oorlog een der beste van Europa, is thans niet veel meer waard en zal dat in de eerstvolgende jaren wel niet zijn. Door 30 schepen in de haven tot zinken te brengen, wordt deze geblokkeerd. Van de vroegere aanlegplaatsen en havenwerken is niet veel meer overgebleven.

Waar het Duitse leger wegtrekt, richt het grote verwoestingen aan; dit is zowel in Rusland als in Italië het geval.

Wij zien hieruit, dat over-optimisme omtrent het verloop van de oorlog niet past. Duitsland heeft de oorlog weliswaar practisch verloren, maar het kan nog rare dingen doen, vooral in Europa.

En als het eenmaal verslagen is, dan is daar nog de taak om het Duitse volk op te voeden volgens de democratische beginselen. Hierin zal men de eerstvolgende decennia wel niet volledig slagen, maar door steeds waakzaam te zijn tegen een nieuwe Duitse agressie en de opvoedingstaak in handen van de meest bevoegden te laten, kan een nieuwe oorlog met Duitsland na verloop van een kwart eeuw voorkomen worden.

Men spreekt veel over een totale overwinning. Dit is natuurlijk omdat een totale oorlog slechts kan eindigen met een totale overwinning. Het is slechts wát men verstaat onder totale overwinning, want een overwinning is niet totaal, als zij niet degelijk vaststelt, dat de wereld er een duurzame vrede door verkrijgt. Ongetwijfeld streven velen bij de Geallieerden naar de economische ruïnering van den vijand, maar of dit een duurzame vrede garandeert, willen wij niet aannemen.

Bij het einde van Wereldoorlog I heeft men dit beoogd en het resultaat ervan zien wij nu. De Vrede van Versailles was geen vrede, doch louter een wapenstilstand om den partijen tijd te gunnen op adem te komen en de vernieling van elkanders goed met grotere hevigheid te hervatten.

Dat de leiders van volken daarom bij het sluiten van een vrede na deze oorlog de woorden indachtig zijn, welke Zijne Heiligheid de Paus in Zijn redevoering van 2 September sprak: „Gezegend zij, die beseffen, dat het grote werk voor een nieuwe en rechtvaardige orde niet mogelijk is, tenzij hun ogen gevestigd zijn op God, den Bewaarder en Bestuurder van al wat der mensen is, de Bron, Beschermer en Wreker van alle rechtvaardigheid en recht."

Curaçao.

DE PLECHTIGE HEILIGE MIS OP GROOT KWARTIER.

De Katholieke Surinamers op Curaçao hebben gisteren duidelijk blijk gegeven van de eerbied welke zij koesteren voor de Geestelijkheid in Suriname en de waardering van het werk, dat de Paters Redemptoristen er verrichten. De ruime kerk van Pastoor Petrus D. Elie O. P. op Groot Kwartier was goed bezet bij de Plechtige Heilige Mis, die er werd opgedragen door den Provicarius van Suriname Pater Stephanus M. Kuypers C. ss. R. Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur Petrus I. Verriet O.P., woonde de feestmis bij, gelijk Zijne Excellentie de Gouverneur Dr. Petrus A. Kasteel. Ir. Jan Noorduyn, Directeur van de C.P.I.M., gaf door zijn tegenwoordigheid blijk van belangstelling.

In zijn toespraak tot de Surinamers, sprak Pater Kuypers er zijn grote voldoening over uit hier in hun midden het Heilig Offer te mogen vieren en hen te mogen toespreken.

De gewijde spreker dankte voor de goede gave, welke de Surinaamse missie heeft mogen ontvangen van de Surinamers en anderen op Curaçao.

„Wij hopen, dierbare Surinamers, dat het u hier goed moge gaan, in het stoffelijke, in het tijdelijke. Maar het zal u niet verwonderen als ik zeg, dat wij in de eerste plaats uw zieleheil voor ogen houden.

Ik weet het, het is voor u moeilijk om goed te blijven omdat de gevaren voor u hier groter zijn dan in Suriname. Maar onmogelijk is het niet. Dit blijkt hieruit, dat verschillenden het hebben gekund. En de Priesters hier hebben ons medegedeeld, dat vele Surinamers op Curaçao een voorbeeld zijn voor anderen".

De Provicarius drong voorts aan om door organisaties en verenigingsleven de onderlinge band hecht te houden omdat het dan gemakkelijker zal zijn om sterk te blijven.

„De Priesters hier staan ook te allen tijde klaar om u met raad en daad bij te staan. Wanneer uw zielen dus honger lijden, dan zal dat uw eigen schuld zijn".

Het dameskoor van Groot Kwartier zong op verdienstelijke wijze. Zelf zongen de Surinamers de voor hen bekende liederen: „O brood des levens...", „Daalt omlaag, gij vredesengelen" en „Moge onze zang zich paren".

Na de Heilige Mis kwamen velen in de Pastorie den Provicarius en Pater Alhbrinck groeten.

ARUBA — CURAÇAO.

Zaterdag 3—3.

De wedstrijden tussen Aruba en Curaçao zijn weer achter de rug. Curaçao beleefde enkele mooie sportmiddagen, waarbij het publiek in groten getale opkwam in het Rif Stadion. De uitslagen van beide wedstrijden doen zien, dat de elftallen tegen elkaar opgewassen waren. Als wij moeten kiezen tussen de beide wedstrijden, dan zouden wij zeggen, dat die van Zaterdag ons het meest beviel. Er werd met veel vuur gespeeld en de spannende momenten waren niet van de lucht. Wel is het in deze wedstrijd raar gegaan, omdat Curaçao in de eerste helft een ontzaggelijk overwicht had, doch de stand bij de rust toch 1—1 was; en Aruba maakte op de koop toe het eerste doelpunt. In deze eerste helft was het vooral de linkervleugel van de Curaçaose voorhoede, die goed werk leverde. Wij noemen hier vooral Pardo en Berkeveld. Wel erg zwak stak de rechtervleugel hiertegen af en ook de midvoor bleef wel eens in gebreke. Vele goede kansen gingen verloren.

Na de rust wogen de partijen tegen elkander op, doch waar het bij Curaçao aan doortastendheid ontbrak, daar gaf vooral het Arubaanse trio van Chirino, Loopstok en Becker een mooi stukje voetbal te zien.

Reeds na 3 minuten spelens bracht men de stand op 2—1. Dit doelpunt van Aruba had de Curaçaose achterhoede door minder treuzelen kunnen voorkomen. Het derde doelpunt van Aruba, dat door den snellen linksbuiten ingeschoten werd, had kieper Vos door een beter opstelling ook kunnen houden.

Het was gedurende de laatste tien minuten van de wedstrijd, dat Curaçao weer de Arubanen op eigen helft terugdrong. De kleine Arubaanse kieper Franken toonde hierbij een doelverdediger van groot formaat te zijn. De onmogelijkste ballen hield hij en het was niet zonder hard zwoegen, dat Curaçao gelijk kon maken. Kieper Franken kreeg een ware hulde van het publiek. Scheidsrechter Brakke leidde de wedstrijd **uitmuntend.**

Zondag 2—2.

De wedstrijd van Zondag had minder spannende momenten dan die van de vorige dag. Wel was Aruba beter op dreef. Chas Loopstok en achterhoedespeler J. Quant hadden beiden een kwetsuur opgelopen en werden vervangen. Ook gedurende de wedstrijd verving Aruba nog enkele zijner **spelers.**

Curaçao verscheen eveneens met een gewijzigd elftal. Het was goed gezien van de elftalcommissie om Tjin-A-Kwie te doen vervangen door Haseth. De vervanging van Berkeveld door Bernabela was evenwel geen verbetering. Gaarne hadden wij het binnentrio nog gewijzigd gezien met bijvoorbeeld Mario Hernandez als rechtsbinnen en Dagadàn op de midvoorplaats.

Nadat gedurende de eerste helft aanvallen over en weer hebben plaats gevonden, gaat Curaçao krachtiger aanvallen. De nieuwe lange back van Aruba valt hierbij aanstonds op. Hij is een groot struikelblok voor de Curaçaose voorhoede. Kieper Franken brengt het publiek wederom in vervoering door zijn onfeilbaar ingrijpen in de moeilijkste gevallen. Tweemaal denken de Curaçaoënaars te scoren, doch eens staat Dagadàn in buitenspel positie en een andere maal — bij een hoekschop — wordt hands gemaakt. Eindelijk lukt het toch als uit een voorzet van Pardo Haseth inkopt. De kieper is er als de kippen bij, maar de bal glipt door zijn handen. Snel tracht hij te herstellen en slaat het leer nog uit zijn doel, maar scheidsrechter Rosberg beslist, dat ie zit...... 1—0 voor Curaçao.

Aruba laat het niet op zich zitten. De jongens spelen goed samen. Hun aanvallen dragen steeds een gevaarlijk karakter. Als er een korte branding vlak buiten het strafschopgebied is, wordt naar links doorgegeven en de watervlugge linksbuiten geeft Vos het nakijken: 1—1.

Even later loopt Jossy Pietersz een mankement op. Hij wordt vervangen door Davelaar. Kort daarop is het rust.

Na de rust is het spel geruime tijd slap. Langzaam komt er meer animo. Curaçao valt met grotere herhaling aan. Haseth geeft enkele mooie voorzetten. Bij een daarvan staat Pardo klaar om in te koppen van dichtbij. Het is 2—1 voor Curaçao.

Aruba voelt de achterstand slechts als een aansporing om energieker aan te pakken. Chirino wil het soms op zijn eentje proberen maar Confessor of Davelaar beletten een doorbraak. Becker op de rechtervleugel wordt evenwel te veel vrijgelaten en hiervan maakt deze een kans om snel op te lopen en de bal onhoudbaar langs Vos in het Curaçaose net te jagen. In de 5 minuten, die nog gespeeld moeten worden zien geen van de partijen kans om nog een voorsprong te behalen en zo komt het einde wederom met gelijkspel.

Scheidsrechter Rosberg leidde onberispelijk.

De beker, welke ter beschikking gesteld was, wordt ter herinnering aan de Arubanen meegegeven. De netto opbrengst van deze wedstrijd kwam ten goede aan de slachtoffers van de Orinoco-overstroming in Venezuela.

STATENVOORZITTER OP REIS.

Morgen zullen de Heer en Mevrouw Sprockel zich — om de duidelijke term der ambtenarij te gebruiken — „met binnenlands verlof" naar Colombia begeven. De Heer en Mevrouw Sprockel zullen eerst naar Medellin gaan en later vermoedelijk nog andere plaatsen van Colombia bezoeken. De Statenvoorzitter zeide ons te hopen ongeveer vijf maanden afwezig te blijven. De dochterschaar blijft thuis.

Wij wensen onzen Statenvoorzitter en Mevrouw Sprockel een aangename reis en behouden terugkeer.

DE STRAATVERLICHTING.

Gisteren is er de gehele dag doorgewerkt om de straatverlichting, die anderhalf jaar niet is onderhouden, weer in orde te brengen. Zoals men gezien heeft, branden vele lampen niet en met man en macht is men doende alles te herstellen. Op de grote hoofdwegen is bijna alles reeds weer normaal. Nog even geduld en alles komt in orde. De opzieners van de Gasmaatschappij waren elke avond rond om te zien, waar de euvelen **schuilen.**

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C.: Uitslagen van Zondag Honkbal: Quisqueya — Lucky Strike 9—0. Voetbal: Republiek — D.S.C. 2—0; C.S.R. — Hilversum 1—1; de wedstrijd Ajax — Jong Bonaire is niet doorgegaan.

TEMPERATUUR.

De temperatuur bedroeg gistermorgen om 8 uur 28.4 graden C., des middags om 13 uur 33.2 graden C., en om 18 uur 28.8 graden C. De maximum temperatuur was gisteren 34.3 graden C., en de minimum temperatuur was 26.6 graden C.

Hedenmorgen om 8 uur bedroeg de temperatuur 28,2 graden C.

HET BESLUIT VAN DE BANKEN.

Leven nòg weer moeilijker.

Het besluit van de plaatselijke banken om voor elke boeking in plaats van de toch al hoge administratiekosten van 15 cts. nu 50 cts. te gaan rekenen, heeft grote ontsteltenis gebracht in onze samenleving. En niet ten onrechte, want aangezien ons Postkantoor nog in zodanige voorvaderlijke toestand verkeert, dat de gewoonste gerieven er niet bekend zijn zoals bijvoorbeeld een giro-dienst, het innen van quitanties door middel van de post e.d., is ieder wel gedwongen dit per bankrekening te doen. Voor grote bedragen is een onkosten van 50 cts. geen bezwaar, maar het gaat hier juist om de massa-abonnementsgelden, contributies, huishoudelijke rekeningen, kortom bedragen, die variëren van een tot enkele tientallen guldens. Velen hebben de gewoonte aan het eind van de maand de bank op te bellen en dan een reeks rekeningen op te geven, denkt u in dat er dan 50 cts. per rekening bijkomt, bijv. een 5 à 10 gld. extra per maand.

Of dit nodig is weten wij niet, de banken verkeren hier toch al in een merkwaardige situatie want zijn wij wel ingelicht dan is er hier nietemand een reglement op de banken. Iedereen kan — mits Nederlander en deze beperking is er slechts in oorlogstijd — zomaar een bank gaan opzetten. Wat wij wel weten is, dat men hier in stede van te spreken over de stichting van universiteiten e.d. eerst wel eens de meest primitieve gerieven van een enigszins geordende samenleving mocht invoeren. Men kan veilig zeggen, dat het afdoen van betalingen in de tijd van Nebucadnezar door de voortreffelijke koeriersdiensten toen eenvoudiger was dan in 1943 op Curaçao.

Immers, een loopjongen om quitanties te innen kan men ook al niet meer krijgen. De krantenabonnees weten het, hoe slecht ze de krant thuis bezorgd krijgen en wij kunnen ze verzekeren, dat het nog veel slechter zal worden. Er is geen loopjongen meer te krijgen.

Op een advertentie om een loopjongen, die meer dan een maand in de krant stond, is één solicitant gekomen: een jongen van 17 jaar, die 25 gld. per ......week vroeg en toen hem gezegd werd, dat dit niet ging, rechtsomkeert maakte. Men moet met kinderen van 12 — 13 jaar werken en die hebben nog minder verantwoordelijkheidsgevoel dan de rest. In alle bedrijven wordt hier over geklaagd. De grootste zaken van de Herenstraat kunnen hun klanten niet eens meer wat thuis laten brengen. Men moet het zelf meenemen, hetgeen moeilijk wordt als het bijvoorbeeld een grote kist of een stoel is. In dit laatste geval laat de verkoper u de keuze: meenemen of maar laten staan.

WANDELEN.

Gisteren had de eerste wandeltocht plaats onder auspiciën van de K.S.C.

De tocht ging van Pietermaai naar Scherpenheuvel vice versa; ongeveer 15 km. Ongeveer 17 groepen namen aan de tocht deel; 325 deelnemers.

Na afloop werden de diploma's uitgereikt. Cito ontving de eerste prijs.

Deelnemen ongeveer 325.

Seniores: 2 groepen: Cito leiding M. P. Sprockel; Jonge Wacht Pietermaai A. Levens.

Juniores: 12 groepen: Muloschool Pietermaai A. M. v.d. Valk; Muloschool Pietermaai Gloria Viceisha; Bito Pietermaai Blanke Bloem; K.J.M. Pietermaai; St. Jozefschool Pietermaai Frater Maria Ewaldus; Meisjesschool Niewindtstraat A. Chelerac; K.J.M. St. Martinusgesticht N. Pinto; St. Albertuscollege M. Nahar; Jonge Wacht Pietermaai N. Baiz; Jonge Wacht Pietermaai J. Martina; Jonge Wacht Otrabanda F. Cathalino; R. K. Verkenners Petrus Canisius en Tharcisius Dominguez.

Excelsior: 8 deelnemers.

Verder: Sithoc 5 deelnemers; **Bito** Pietermaai leiding Beulah Schouten 9 deelneemsters; **St. Aloysiusschool** 8 deelneemsters; 10 individuelen (Surinamers).

Prijs Seniores Cito M. P. Sprockel. 1e prijs: **Juniores** Muloschool Pietermaai A. M. v.d. Valk; 2e prijs K.J.M. St. Martinusgesticht N. Pinto.

1e prijs voor jongens: Jonge Wacht Otrabanda F. Cathalino; 2e prijs: St. Albertuscollege Pietermaai Max Nahar

SCHAAKWEDSTRIJDEN.

Hedenavond om 20 uur beginnen in het Katholieke Zeemanshuis aan de Klipstraat schaakwedstrijden, die ook Dinsdag en Woensdag worden voortgezet. Het bestuur stelde enige fraaie prijzen beschikbaar. Belangstellenden zijn van harte welkom.

PATER VICARIUS OORSPRONG O.P. VIERDE FEEST.

Donderdag, 23 September, vierde de Hoogeerwaarde Pater Hyacinthus Oorsprong O.P., de Vicarius Provincialis van Puerto Rico, zijn 40-jarig Professiefeest. De Hoogeerwaarde Pater Oorsprong, die pas van een zware ziekte herstelde, is op Curaçao geen onbekende. Verschillende malen klopte hij bij de Curaçaose katholieken aan voor steun aan zijn missie en niet tevergeefs. De Nederlandse Provincie der Paters Dominicanen heeft veel te danken aan dezen zo ijverigen missionaris, die het grootste gedeelte van zijn kloosterleven doorbracht op Puerto Rico.

NIEUWE BIOSCOOP OP DE ISLA.

Gisteravond werd op de Isla onder grote belangstelling van de Emmastedelingen de nieuwe bioscoop **geopend,** waardoor het aantal ontspanningsplaatsen aldaar **weder met een vermeerderd** werd. De Directie van de C.P.I.M. was vertegenwoordigd door de Heren Ingenieur Jan Noorduyn, Leendert W. Korthals met echtgenote en Albert **Troost.**

De Heer J. Haayen, voorzitter van de Club Asiento, hield een toespraakje, waarin hij dank bracht aan de Directie van de C.P.I.M. voor de bouw van deze bioscoop. Hulde bracht de Heer Haayen ook aan den chef van de Technische Dienst. F. J. Mans, die het uitvoerde en aan den ontwerper, den Heer H. D. Segaar.

Hierop begon de voorstelling, waarbij bleek, dat het nieuwste geluidsapparaat schitterend is. Deanna Durbin zong haar gouden klanken de zaal in en bewees door de zuivere overbrengst van het geluid de perfectie van het geluidsapparaat.

Om over 23 uur stroomde het tevreden Emmastadse publiek naar huis. De eigen oliestad had terecht een vermakelijkheidsoord te meer, hetgeen en passant nog banden doet sparen ook, omdat men nu niet meer naar de hoofdstad behoeft te reizen.

ARUBA

SURINAAMSE PATERS KOMEN OP ARUBA.

De Hoogeerwaardige Pater Stephanus M. Kuypers C. ss. R., Provicarius van Suriname, zal hedenmiddag met den Zeereerwaarden Pater Wilhelmus Alhbrinck C. ss. R. op Aruba aankomen. De Paters zullen in Oranjestad logeren waar zij gasten zullen zijn van Pastoor Theodardus Bartel O. P.

Dinsdagavond om 19.30 uur zal gelegenheid bestaan om de Paters te groeten in het Militair Tehuis (tegenover de U.S.O.) in San Nicolas. De Paters zullen op het eiland blijven tot Donderdagmiddag aanstaande.

Mogen wij hun hier een hartelijk welkom toeroepen en een aangenaam verblijf op ons eiland toewensen.

NEDERLAND.

TRAPPISTEN UIT ACHEL VERDREVEN.

De Duitse militaire overheden hebben de Abdij der Paters Trappisten te Achel (Belgisch Limburg) bezet. Zij hebben den Paters een half uur gegeven om hun Abdij te verlaten en hebben hun verboden iets mede te nemen, terwijl zij er aan toegevoegd hebben dat de Abt zou gefusileerd worden indien dit bevel niet naar de letter wierd uitgevoerd.

— De heer Libert, adjunct-politiecommissaris te Frameries (België), werd door de Duitse veldgendarmerie aangehouden om geweigerd te hebben drie Belgen aan te houden die weigerden voor de Duitsers te werken.

— Helse tuigen, die door saboteurs geplaatst werden, zijn te Heverlee (Brabant) en op de lijn Leuven-Kechelen, bij de doortocht der treinen ontploft.

Het treinverkeer werd gedurende verscheidene uren onderbroken.

MISSIE BRAZILIË TERUGGEKOMEN.

De Missie, die uit Suriname naar Brazilië is geweest, is te Paramaribo teruggekeerd.

OORTWIJN DOODGESCHOTEN.

Weer is een N.S.B.-er doodgeschoten: R. A. Oortwijn, onderwijzer te Ederveen (Gelderland).

Men roemde de aangename ontvangst.

VOOR ONZE OORLOGVOERING.

De Joden van Suriname hebben *f* 16.360 naar Londen gestuurd als bijdrage tot de Nederlandse oorlogvoering. Dit naar aanleiding van de verdrijving der Joden uit Nederland door de Duitsers. (Naar men weet hebben de Joden van Curaçao en Aruba indertijd voor ditzelfde doel door middel van Zijne Excellentie den Gouverneur aan Prinses Juliana *f* 50.000 doen toekomen.)

NIEUWS UIT BELGIË.

— Volgens Duitse verordening zullen al de mannen in Oost- en West-Vlaanderen die in 1924 geboren zijn, zich moeten aanmelden vóór de geneeskundige commissies van de Duitse arbeidsdienst; deze commissies zullen de arbeiders uitkiezen die in Duitsland kunnen gebruikt worden.

— De Duitsers hebben er onlangs de Belgische werkgevers aan herinnerd, dat zij slechts arbeiders mogen aanwerven indien deze laatsten in het bezit zijn van een arbeidersbewijs. Deze maatregel heeft ten doel de contrôle op de werkkrachten te verscherpen, zulks met het oog op de gedwongen arbeid en de deportatie.

— Volgens uit bezet België ontvangen berichten, hebben de Duitsers aan den heer Verhaegen, procureur des Konings, te Namen, de oefening van zijn ambt verboden.

— Zes gewapende en gemaskerde patriotten zijn in een seinhuis der spoorlijn Kortrijk-Gent binnengedrongen en nadat zij den bewaker hadden gekneveld, hebben zij de hefbomen des wissels vernield.

— Twee leden van het „Belgische Legioen" (Légion Belge), een geheime organisatie waarvan tot heden toe slechts de anti-communistische strekkingen waren gekend, werden door de Duitsers wegens spionnage en hulp aan de Geallieerden ter dood veroordeeld.

De twee veroordeelden, de gepensionneerde kolonel Housmans en de politie-officier Bethune werden terechtgesteld.

— Te Embourg (provincie Luik) werden de rexistische militant (Waalse fascist) Julien Keervers, 29 jaar, door revolverschoten gedood.

Reeds eenmaal redde de Balkan de Europese beschaving.

De weerstand van de Balkanlanden behoedde 5 eeuwen lang de Mohammedaanse penetratie.

Het offer der Balkanvolken: zelf werden de armer om Europa vooruit te helpen.

Balkan-historie in vogelvlucht II.

Hoe nevens het Byzantijnse of Oostromeinse rijk op de Balkan grote Slavische rijken — Bulgarije van Simeon ± 1000 en Serbië van Stephan Dusjan ± 1350 — zich ontwikkelden uit de Slavische volkstammen die tussen de 5e en 7e eeuw beneden de Donau bewarmen, hoe deze landen tezamen met Constantinopel vergingen was het relaas van ons artikel van Jr. Vrijdag. Wij eindigden te zeggen, dat de Turkse opmars na 1453 welhaast gestuit zou worden.

De Turkse expansie gestuit.

Onder de opvolgende sultans — die in 1453 na de val van Constantinopel aldaar hun hoofdstad hadden gevestigd — breidt de Turkse of Ottomaanse macht in Europa zich uit, vooral onder twee veroveraars Selim I, die Egypte, Syrië en Perzië verovert (plm. 1517, tijd van de kerkhervorming in Europa), en onder Soleiman I, die Beograd verovert in 1521, koning Frans I steunt tegen Karel V (waardoor de Franse invloed en privileges in het Ottomaanse rijk komen: de capitulaties en de bescherming van de H. Plaatsen door Frankrijk) die driemaal voor Wenen staat en die alleen weerstaan wordt door het toen reeds onneembare Malta (1565). Als Selim II de Gek in 1570 Cyprus verovered heeft komen de Turkse veroveringen tot een einde. De slag bij Lepanto (aan de Griekse kust) brengt in 1571 ter zee een einde aan de Turkse voortdringing, het ontzet van Wenen onder Johan Sobieski in 1683, deed hetzelfde te land.

Wederzijdse concurrentie van **Oostenrijk en Rusland** hielden Turken de volgende eeuwen binnen de perken. Oostenrijk doet dit door de vrede van Carlowits in 1699, gevolgd door de vrede van Passarowits in 1718, waarbij Oostenrijk-Hongarije gecombineerd wordt, welke verbinding tot de vrede van St. Germain in 1919 van kracht gebleven **is.**

Rusland wil ook zijn deel hebben en onder leiding van de op verovering beluste Peter den Grote en Catharina II worden gebieden aan den Turk ontworsteld (o.a. de Noordelijke kust van de Zwarte Zee). De vredes van Kutsjuk Kainardji in 1774 en van Jassy in 1792 perken van Russisch standpunt de Turkse macht in.

Het verdere verloop van de Balkanhistorie bestaat uit steeds wisselende kansen van Russische en Oostenrijkse invloed.

En deze wedijver heeft den onderworpen volken gelegenheid gegeven op te staan en de Balkan te vormen, zoals die in onze jeugd bestond.

Turkije bestond in het begin der vorige eeuw altijd nog uit: Balkan, Klein Azië, Syrië, Mesopotamië, Palestina, Arabië, Egypte, Tripoli, waarbij in naam zelfs nog behoorde, Tunis, Algerije en Marokko.

Men kan wel Rijken onderwerpen, maar geen volken.

Rusland zet de Serben aan tot revolutie tegen de Turken, omdat dit tevens een zet tegen Oostenrijk **zou zijn.** In 1804 staan de Serben op onder leiding van Zwarten George den Varkenskoopman (Kara George, voorvader van den huidigen Petar II). De opstand mislukt, doordat Rusland verstrikt geraakt met Napoleon en zijn hulp moet terugtrekken. In 1812 is de opstand voorbij en Kara George vlucht naar Hongarije.

Onder Milosj Obrenovits staan de Serben weer op in 1815 en inderdaad krijgen ze een zekere semi-onafhankelijkheid. Ze kregen geen hulp van Europa, omdat men daar zelfs geen vermoeden had van hun bestaan en de diplomaten geen baat zagen in de hulp verleend aan varkenskooplui.

Thans verrijst Hellas: 1820. Ook dáár mislukt de eerste opstand onder leiding van Alexander Ypsilanti en door de afkeer van de legitimistisch gezinde vorsten, die de Grieken niet wilden helpen tegen hun wettigen vorst, den sultan.

Onder tsaar Nicolaas I, die in 1825 aan het bewind komt, streven de Russen naar meer uitbreiding op de Balkan en zo ontstaat de Russisch-Turkse oorlog. Engeland en Frankrijk helpen den Tsaar aanvankelijk, doch trekken zich terug als ze zien, dat deze wel eens te machtig kon worden in deze buurt. In elk geval heeft deze oorlog als besluit de **Vrede van Adrianopel** in 1829: Hellas wordt vrij (het omvatte alleen de Peloponnesus en Midden-Hellas: Thessalië, Creta en de eilanden bleven bij Turkije). De Grieken hadden dit succes te danken aan de Philhellenen, vooral Engelsen, die met de oude Griekse cultuur dweepten en de volken er warm voor maakten. Voor de andere Balkanvolken bestond deze sympathie niet en zo kregen Serbië, Moldavië en Walachije slechts een zekere mate van zelfbestuur.

Uit deze stand van zaken heeft zich in het verloop van ongeveer een eeuw — nl. van 1829 tot 1923 — de Balkansituatie ontwikkeld.

Welke schepen mogen door de Dardanellen?

Ten eerste ontwikkelt zich de quaestie van de Zeestraten, de Bosporus en de Dardanellen. Uit de Vrede van Adrianopel en met name uit Hellas' onafhankelijkheid ontstond de Eerste Egyptisch-Turkse oorlog (omdat Egypte's Mehemet Ali gehoopt had de Peloponnesus cadeau te krijgen, wat niet ging, daar dit deel bij het onafhankelijke Hellas kwam). Deze oorlogen zijn hier verder niet van belang, alleen werd bij de vrede van Unkiar Skelessi (1835) bepaald, dat **alleen Russische oorlogsschepen** door de Dardanellen zouden mogen varen. Uit de angstige reactie van Engeland onder Palmerston ontstond terstond de tweede Egyptisch-Turkse oorlog, die eindigde met het Verdrag van Londen en het **Verdrag van de Zeestraten (1841)**, volgens hetwelk de Dardanellen **voor alle oorlogsschepen** gesloten zouden worden.

Protectie over een „Kleine mogendheid" betekent oorlog. Roemenië ontstaat.

Inmiddels gaat de Russische penetratie voort en de beide Donauvorstendommen Moldavië en Walachije, die te Adrianopel een zekere mate van eigen bestuur hadden erlangd maar practisch een protectoraat van Rusland waren geworden, worden in 1853 door Rusland bezet. Hieruit **ontstaat de Krimoorlog**, die de Fransen en Engelsen winnen. Bij de **Vrede van Parijs** (1856) moet Rusland afzien van deze beide vorstendommen, die zich kort daarop tot één staat „Roemenië" verenigen. Wat de Dardanellen betreft wordt bepaald, dat er geen enkel oorlogsschip door zal mogen **behalve** met permissie van de Turkse regering.

Inmiddels zuchtten de Bulgaren nog steeds onder den Turk. Het succes van de Serbische en Griekse opstanden was hun niet onbekend. Opstanden kwamen herhaaldelijk voor, zodat zij in 1856 verlof krijgen hun eigen nationale taal in kerk en school te gebruiken. In Bosnië blijft de Turk de christenen onderdrukken en te **hunner bescherming** verklaarden de reeds vrijwel onafhankelijk geworden Serben in 1876 oorlog aan den Sultan. De Sultan geeft toe, omdat de Russen hem ook een ultimatum zonden. De weerspannigheid van de Bulgaren moest nog afgestraft worden en de Sultan laat 12000 Bulgaarse christenen slachten. Gladstone springt voor de Bulgaren zodanig in de bres, dat de naam Gladstone door den Bulgaar met veneratie uitgesproken wordt en de sympathie voor Engeland er sterker is dan waar ook: "Let the Turks, aldus Gladstone, now carry away their abuses in the only possible manner, namely, by carrying off themselves...... one and all, bag and baggage, they shall, I hope, clear out from that province they have desolated and profaned."

Gladstone was de spreekbuis van Engeland als beschermer van kleine, onderdrukte volken en van elk land dat thans bezet is, geldt Engelands woord: „They shall clear out from that province."

Ook Tsaar Alexander II komt ter hulp, wint dank zij den Roemenen en Bulgaren en zo komt het tot de Vrede van **San Stephano** in 1878, waarbij voor het eerst sedert 1393 weer een onafhankelijk Bulgarije gecreëerd wordt, zij het minder dan de grootse historische opvatting van Tsaar Simeon uit de 9e eeuw. Thans slechts van Donau tot aan de Aegeïsche Zee. Serbië was er niet bij inbegrepen, omdat het zelf ook in zijn onafhankelijkheid bevestigd zou worden, evenals Montenegro.

Dit ging Engeland hoe groot zijn sympathie ook was, te ver. De Russische invloed was tè duidelijk. De Russische lust naar **Constantinopel**, reeds geopenbaard door hun eerste tocht in 860 toen ze pas tot volk werden, trad weer naar voren. Engeland was ver af weliswaar, maar zag nauwlettend toe op wat er in het Oostelijk bekken van de Middellandse Zee zou gebeuren: Gladstone's tijd was immers ook de tijd van den Vader van het Imperialisme, Disraeli, die met zijn Tories getracht had de gebeurtenissen in Bulgarije te verbloemen. Thans wint Disraeli het en Engeland wenst herziening: Oostenrijk, als steeds tegen al wat Rusland deed, sluit zich erbij aan, en zo treedt enkele maanden later, nog in 1878, het **Congres van Berlijn** samen, dat de eigenlijke Balkan creëert en waarop wij in laatste artikel morgen terug zullen komen.

Het Congres van Berlijn dat in 1878 bijeenkwam heeft feitelijk de grondslagen gelegd voor het Balkan, **zoals die** voor het uitbreken van Wereldoorlog II was, ook al zijn er later door Balkan- en Wereldoorlog enkele veranderingen aangebracht.

DE KWELLENDE ECZEEM VERDWIJNT VLUG.

Een geneeskrachtige olie, krachtig en doordringend. Heeft allen die er aan lijden verbaasd doen staan. Zie hier een wonderbaarlijke antiseptische olie, die nu te verkrijgen is in de apotheken, en die doeltreffender is in de genezing van huidziekten, dan elk ander bekend middel.

Zijn werking is bijna magisch. De jeuk houdt oogenblikkelijk op en de kwellende eczeem verdwijnt snel. Hetzelfde gebeurt met de schurft, uitslag reumatische dermatosis en andere jeukende huidziekten.

Esmeralda Moone olie is verkrijgbaar in alle moderne apotheken. Het is onschadelijk en zeer doeltreffend in huidziekten. No. 11. Adv.

WERELDNIEUWS

„TWEE JAAR GELEDEN".

September 1941.

27. Berlijn deelt mede, dat de grote slag bij Kiev geëindigd is.

28. In het Duitse protectoraat van Boheme-Moravië wordt in de districten Praag, Borno, Kladno, Koeniggratz enz., waar het grootste gedeelte der bevolking woont, de Staat van Beleg afgekondigd. Minister-president Generaal Alois Elias wordt beschuldigd van hoogverraad. 24 Personen met inbegrip van 3 generaals worden op last van het Duitse militaire gerechtshof doodgeschoten.

29. Mevrouw Eleanor Roosevelt aanvaardt de betrekking van assistent-directeur van het Kantoor van de Burgerlijke verdediging.

Bulgaarse geheime politie, geholpen door de Duitse Gestapo en de Elite Garde, gaat over tot massa-arrestaties in Sofia en in de plaats langs de Joegoslavische grens, waar Serbische Chetniks en Bulgaarse boeren op grote schaal sabotage plegen.

30. Moskou deelt mede, dat Poltava ontruimd is.

De Duitsers delen de terechtstelling mede van 58 Tsjechen op beschuldiging van hoogverraad. Duitsers en Italianen vallen steden aan in Serbië, Bosnië en Montenegro. Veel onrust heerst er in Noorwegen, Frankrijk en Nederland.

October 1941.

1. Na een tweedaagse zitting neemt de conferentie te Moskou tussen de Verenigde Staten van Noord-Amerika, Engeland en Rusland een einde. Stalin krijgt de toezegging, dat de Verenigde Staten overvloedig oorlogsmateriaal naar Rusland zullen sturen.

De Kanselier van de Schatkist in Engeland, Sir Kingsley Wood, deelt het Lagerhuis mede, dat Engeland *f* 105.000.000 per dag uitgeeft voor de oorlogvoering.

Brazilië wordt door de regering der Verenigde Staten van Noord-Amerika opgenomen in de leen- en pachtwet overeenkomst tot een bedrag van *f* 180.000.000.

2. Het Witte Huis geeft een officiële verklaring af luidende: „Sinds de grondwet van de Sovjet Republieken verklaart, dat vrijheid van godsdienst is toegestaan, hoopt men, dat in het licht van het rapport van den Poolsen Ambassadeur een oplossing van de practische oefening van de volledige godsdienstvrijheid onderweg is.

Meer dan 60 personen worden door de Duitsers in het gebied van de Zuidelijke Banaat, gelegen in het vroegere Joegoslavië, wegens sabotage ter dood gebracht. De Duitsers bezetten eveneens de gehele Zuidelijke Banaat, terwijl de Hongaren het Noordelijk gedeelte bezetten.

Te Praag is het aantal terechtstellingen gestegen tot 141.

In een dagorder aan de Duitse strijdkrachten in Rusland zegt Hitler: „Vandaag begint de laatste grote beslissende slag van dit jaar. Het zal dezen vijand vernietigend treffen en daarmede zal ook de aanstoker van de gehele oorlog, Engeland zelf, getroffen worden. Want indien wij deze tegenstander neerslaan, dan zullen wij ook de laatste Engelse Geallieerde op het vasteland opgeruimd hebben. Wij zullen derhalve het Duitse Rijk en geheel Europa bevrijden van een bedreiging groter dan elk andere sedert de tijden der Hunnen en der Mongoolse stammen.

3. Hitler keert terug te Berlijn na een bezoek aan de Oekraïne. Hij verklaart in een toespraak aan het Duitse volk: „Rusland is reeds gebroken en zal nimmer weder opstaan."

De Duitsers vermoorden den burgemeester van Praag en verschillende leden van de stadsraad.

Zes synagogen te Parijs worden door rechts georiënteerde terroristen opgeblazen.

NIEUW KANTOOR VAN DE AP.

De Associated Press heeft een kantoor geopend in de stad, waar de Badoglio-Regering zich tijdelijk heeft gevestigd. Om veiligheidsredenen mag de naam van de stad niet genoemd worden. Het is evenwel het eerste kantoor, dat in Italië opnieuw geopend werd door enig nieuwsblad of nieuwsagentschap (Stockholm, (AP) 26.9).

BELGISCH CONGO EN DE OORLOG.

— In 1939 bedroeg de tinproductie van Belgisch Congo 14.000 ton. Geschat wordt dat zij in 1943, 28.000 ton, 1944, 31.000 ton en in 1945, 35.000 ton zal bedragen.

Het veroveren door Japan van Brits Malaya, van Nederlands Indië en van Thailand (Siam) had de Verenigde Naties hun voornaamste tin-producerende gebieden doen verliezen. Sedertdien heeft Belgisch Congo, dat het zesde land van de wereld is voor de productie van dit metaal, **het ontginnen van zijn mijnen tot het maximum opgevoerd.**

Voor de oorlog, verbruikte en Verenigde Naties 120.000 ton tin per jaar. Thans kunnen zij slechts over 100.000 ton per jaar beschikken. Die hoeveelheid wordt tot het laatste gram gebruikt voor het vervaardigen van wapens. Meer dan een vierde van deze hoeveelheid wordt door Belgisch Congo geleverd en in weerwil van de propaganda der As-mogendheden, die beweert dat de Verenigde Naties gebrek hebben aan tin, leveren de bommen die op hun steden neerkomen het bewijs van het **tegenovergestelde.**

Op 14 Juni jl. heeft de Heer Rijckmans, Gouverneur-Generaal van Belgisch Congo, voor de radio gesproken over de bijdrage van Belgisch Congo aan de oorlogsinspanning der Verenigde Naties en heeft het volgende verklaard:

„Men vindt de producten van Belgisch Congo zowel in de oorlogsschepen van de Stille Oceaan als in de bommenwerpers die over het Ruhrgebied vliegen, in de tanks van Stalingrad en in de oorlogsfabrieken der Verenigde Staten. De producten van Belgisch Congo worden gebruikt voor het vervaardigen van de wapens der soldaten die onder de wapperende vaandels der Verenigde Naties strijden. Dit is een deel van onze inspanning voor de weerwraak voor elke slag die ons door den vijand wordt toegebracht".

BRITSE CRITIEK OP ARGENTINIË'S REGERINGS-POLITIEK.

Verschillende Engelse ochtendbladen publiceerden de aanval, welke het Departement van Buitenlandse Zaken heeft gedaan op de Argentijnse politiek en sommige bladen gaven daarbij nog een eigen commentaar.

Een artikel van de „Daily Herald", getiteld „Verdorven Argentijnse politiek", verklaarde: „Ten tijde van de aankoop van vlees deden sommige propagandisten van de Argentijnse Regering de suggestie aan de hand, dat dit een aanwijzing was van de goedkeuring der Britse Regering van de houding van het huidige Argentijnse régime in tegenstelling tot den openlijke afkeuring van de Noordamerikaanse Regering.

Dat is louter nonsens. Er is hoegenaamd geen verschil in de meningen van het Departement van Buitenlandse Zaken en het State Department over de houding van de Argentijnse Regering"

De „Daily Herald" vervolgde: „De Argentijnse Regering betuigt dikwijls haar vriendschap ten opzichte van ons, doch haar houding is allerminst vriendschappelijk. Zij blijft den vijand een laatste diplomatieke basis verstrekken voor spionnage en kuiperij in Zuid-Amerika. Zij belet alle soorten uitingen van sympathie voor de Verenigde Landen. Zij toont een opzettelijke vijandigheid tegen de Britse maatschappijen, die in het land handel drijven. Er kan hier geen sprake zijn van goedkeuring en geen sprake van sympathie voor zulk een régime. Wij kopen de Argentijnse producten omdat wij die willen: niet in het minst om de Argentijnse Regering ter wille te zijn."

De „Daily Sketch" zeide in een hoofdartikel: „Alleen onder de Westelijke Republieken onderhoudt Argentinië diplomatieke betrekkingen met de as, welker onderdanen nog steeds zijn grondgebied kunnen gebruiken voor activiteiten tegen de belangen der Verenigde Landen. Voor de meeste mensen is het verbijsterend hoe deze grote republiek onzijdig blijft, terwijl de Verenigde Landen vechten voor vrijheid, waarheid en recht. Wij, in dit land, kunnen zulk een getalm niet begrijpen. En hoewel wij juist een nieuw handelsverdrag met Argentinië gesloten hebben kan men niet van ons verwachten, dat wij het zijn houding vergeven. Diplomatieke afpersingen of duistere bedreigingen liggen Groot Britannië niet. Doch wij blijven ver beneden de werkelijkheid als wij onze teleurstelling te kennen geven over de vastberadenheid van openvolgende Argentijnse regeringen om de onzijdigheid te bewaren.

„Waarschijnlijk zal er meer openhartige en minder diplomatieke taal voor nodig zijn om der regering van deze grote republiek haar plichten ten opzichte van en verplichtingen aan de democratie bij te brengen."

De „Times" van Londen zeide, dat de regering de „gelegenheid te baat heeft genomen om Argentinië in de meest duidelijke bewoordingen eraan te herinneren, dat het de enige Amerikaanse republiek is, welke nog niet de betrekkingen met de as verbroken heeft."

„Er zijn kringen in Argentinië", aldus de „Times", en zekere agenten van de as, die de nieuwe overeenkomst zouden willen voorstellen als van enige politieke betekenis, teneinde daardoor de Engels-Noordamerikaanse betrekkingen te schaden. De verklaring van het Departement van Buitenlandse Zaken heeft elke dergelijke propaganda de pas afgesneden" (Londen, (AP) 27.9).

GEALLIEERD VLOOT STEUNT HET LEGER BIJ NAPELS.

Een briefschrijver van Reuter, die zich bij het Noordamerikaanse 5e leger bevindt, zeide, dat **de Britse vloot zich** heeft gemengd in **de strijd om de bergpassen**, welke naar Napels leiden. Op systematische wijze worden de Duitse stellingen bestookt **met een hevig bombardement door de zware vlootkanonnen.**

Noordamerikaanse „Long Toms" en Britse 25-ponders achter de Geallieerde linies nemen **deel aan de beschieting** (Londen, (AP) 27.9).

DOMINICANEN 700 JAAR IN IERLAND.

De komst van de eerste Dominicanen naar Ierland in 1243 is te Tralee (Ierland) feestelijk herdacht. De eerste Dominicaner conventen stonden in Tralee, Sligo en Youghal en de Dominicanen werden er verwelkomd door Kelten en Noormannen. Een baron van de Noormannen bouwde op eigen kosten den Dominicanen hun eerste klooster te Tralee.

NOORSE GEESTELIJKEN KRIJGEN DWANGARBEID.

798 Noorse geestelijken [klaarblijkelijk Luthersen, want Katholieke zijn er zoveel niet, mogelijk heeft men ook alles dooreen geteld — Red.] hebben geweigerd met de Quisling-regering samen te werken. Deze werden naar het concentratiekamp te Grini gestuurd, waar in verband met het feit, dat het geestelijken waren de godsdienstoefeningen en wat daaraan herinnerde werden onderdrukt. Ook mogen de mensen, die er opgesloten zitten, geen bijbels, gezangen- of gebedenboeken of zelfs maar godsdienstige lectuur bezitten. De kapel heeft men voor kroeg ingericht voor de Duitse opzieners.

VAN HET BELGISCHE LEGIOEN.

— Uit Ottawa wordt gemeld dat Kolonel B.E.M. Diepenrijcke, Belgisch Militair Attaché, zich naar het oefenkamp van Québec heeft begeven, waar hij door de Britse Luchtvaartzending werd verzocht den „vleugel" van navigator te overhandigen aan enkele Belgische leerlingen die hun opleiding hebben beëindigd.

CATHOLIC DIGEST.

De „Catholic Digest", welke sedert 1936 verschijnt te **St. Paul** (Minnesota) zal binnenkort ook een Portugese editie krijgen. Het blad heeft reeds een braille-editie, die gratis voor blinden wordt beschikbaar gesteld.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— Officieel wordt medegedeeld, dat Noordamerikaanse Marauders, geescorteerd en gesteund door Spitfires van de Raf, het vliegveld Beaufais-Tille in Frankrijk hedenmorgen hebben aangevallen.

— **Uit Algiers** wordt gemeld, dat het 8e leger Margherita de Savoia aan de Adriatische Zee veroverd heeft.

— **Cairo meldt**, dat vooruitgeschoven troepen van het 8e leger zich binnen 30 kilometer afstand van Foggia bevinden.

— **Uit Algiers** wordt gemeld, dat **Vliegende Forten hedenmorgen doelen te Emden in Duitsland hebben aangevallen.**

— **De Britse Admiraliteit** deelt mede, dat enkele Duitse e-boten Zaterdag werden beschadigd en dat 1 tot zinken gebracht werd toen zij nabij de Engelse Oostkust werden onderschept door lichte Britse vlootstrijdkrachten.

— **Het vliegveld van Finschafen** op Nieuw Guinea is ontwrongen aan de Japanners door de Geallieerde troepen, die Woensdag op 10 kilometer ten Noorden van de stad aan land kwamen. Thans is men nog maar 1200 meter van Finschafen verwijderd.

— **De Joegoslavische patriotten** klemmen zich nog vast aan de steden Split en Susak en hebben 4 nieuwe steden veroverd in het gebied van Ljubljana-- in hevige gevechten tegen de Duitsers en hun marionetten-troepen. De Zwitserse radio zeide, dat de grootste delen van Split en Susak nog in handen zijn der partijgenoten en volgens het laatste communiqué dat door de Vrije Joegoslavische radio werd uitgezonden woeden er hevige gevechten in de omgeving van beide steden. De Duitse aanvallen worden er energiek afgeslagen.

— **Tokio** heeft op formele wijze de „fascistische republikeinse regering" onder Mussolini erkend.

— **Een reusachtige luchthaven** van het Noordamerikaanse leger nadert zijn voltooiing te Cairo. Het vliegveld draagt de naam van John H. Payne, die een Luitenant Kolonel Payne, die op 11 Januari 1943 bij een missie van de 9e luchtmacht boven Napels gedood werd.

— **Het DNB** deelde mede, dat Heinrich Himmler te Riga is aangekomen.

Buitenland.

AARTSBISSCHOP FRINGS OVER DE BOMBARDEMENTEN VAN KEULEN.

Aartsbisschop Joseph Frings van Keulen heeft een Herderlijke Brief uitgegeven, waarin Hij zegt, dat „de hand Gods zwaar op ons is. Een wandeling door het Rijnland laat zien, dat alle plaatsen tegen de grond liggen en dat stemt Ons weemoedig. Wie een stad binnenkomt na een bombardement rilt van afschuw over het toneel. Ook onze oude stad ligt aan puin. Practisch alle kerken en onherstelbare cultuurmonumenten zijn verwoest of zeer beschadigd. Zelfs de Kathedraal is niet gespaard. Ook Ons eigen paleis is er erg aan toe. Een bom heeft Mijn schuilkelder geraakt, twee nonnen werden voor mijn ogen uiteengereten, vijf anderen kwamen er met verwondingen af. Wij zijn allen arm geworden. Wij denken aan allen, die op zo wrede wijze en zonder dat zij zich hebben kunnen voorbereiken uit het leven worden weggerukt. Wij kunnen in dit alles slechts Gods oordeel zien over de zonden der wereld."

De korte Herderlijke Brief eindigt met een beroep om toch te bidden volgens de pauselijke intenties.

DE DEMORALISATIE IN DUITSLAND.

— Een Belg die deel uitmaakte van een geheime patriottische organisatie is van een zending uit Duitsland teruggekeerd. In een interview, dat in het sluikblad „La Libre Belgique" gepubliceerd werd, heeft hij een interessante verklaring afgelegd aangaande de demoralisatie en desorganisatie in Duitsland.

Het vraaggesprek verscheen in het sluikblad onder de titel „De ondergang van het grote Rijk".

De Belg was verbaasd over de grote verandering die zich de laatste tijd in Duitsland heeft voorgedaan, vooral op gebied van moreel en voeding.

Er zijn nog voorraden in Duitsland voorhanden, doch zij zijn voornamelijk bestemd voor degenen, die het régime rechthouden. De soldaten, die met verlof gaan, dragen eveneens voor hun gezin een zekere hoeveelheid levensmiddelen mede, die zij op de zwarte markt hebben gekocht, doch de burgerbevolking moet het met sobere rantsoenen stellen en de klachten zijn algemeen.

Hier volgt de text zijner verklaring:

„Wij hebben in vermaardste spijshuizen der grote steden gegeten. Zij bieden dezelfde standaard-menu's aan als de volksgaarkeukens. Het puikste gerecht is het „Deutsch beefsteak mit Rote Beete und Kartoffeln" tegen een Reichsmark. Daarin zijn begrepen 50 gram vlees en 5 gram vet, waarvoor de zegels onontbeerlijk zijn. Doch vaak gebeurt het, dat dit beefsteak niet meer in de keuken voorhanden is. Trouwens, met de zegels, waarover zij beschikken kunnen de Duitsers zich slechts gedurende ongeveer tien dagen per maand vlees aanschaffen. Hetzelfde geldt voor de kaas, die wel op de spijskaart vermeld is, doch die vaak op de tafel ontbreekt. Er bestaat geen middel, zelfs indien men veel geld aanbiedt, om aan een „extra" te geraken. Over het algemeen moet men zich vergenoegen met een gerecht, bestaande uit armzalige en smakeloze zuurkool en 50 gram waterachtige worst, ofwel met een salade en haring; deze haringen zijn kleine ingelegde sardienen, die met de kop en de ingewanden worden opgediend en die door de uitverkorenen van het Derde Reich, als uitgehongerden, verslonden worden."

De Belgische reiziger is in gesprek geweest met burgers, slachtoffers van de bombardementen op Essen:

„Wij hebben deze mensen aan het spreken gekregen door hun rantsoenzegels en geld te geven. Doch zij waren nog aan zulke geweldige ontroering ten prooi, dat zij er door verdwaasd waren.

Zij hebben ons evenwel verteld, dat zij in de loop van deze nacht, die zij nooit meer zullen kunnen vergeten, in de straat honderden Duitse en buitenlandse werklieden zonder klederen zagen vluchten, die huilden en doelloos rondliepen alsof zij plots waanzinnig waren geworden.

— Is het waar, dat er tengevolge van de bombardementen inzonderheid te Essen, betogingen tegen Hitler werden gehouden?

„Dat lijkt helemaal juist."

De medewerker van „La Libre Belgique" heeft gevraagd of de reiziger de schade had gezien, die door de bombardementen werd aangericht. Deze heeft het volgende geantwoord:

„In vele industrie-centra is de schade aanzienlijk; doch daar waar de vernielingen door brand werden veroorzaakt, worden de straten opgeruimd, de gevels blijven staan, en van verre heeft men de indruk, dat de verwoesting niet zo erg is. Daar waar echter bommen van grote afmetingen werden geworpen, gelijkt de wijk, die volledig werd platgelegd, op een uitgestrekte plaats, die door middel van puinen anderhalve meter zou opgehoogd zijn. Het is mogelijk er zelfs grote gebouwen of straten, waar het vroeger zeer druk was, terug te vinden.

— Het moreel van het volk, moet er wel erg door aangetast zijn?

„Zeer erg. De arbeiders, die verplicht zijn 12 uur te werken en die ondervoed zijn, brengen elke nacht gemiddeld 2 uur uit hun bed door ten gevolge van de luchtalarm. Het volk gelijkt op een kudde, zonder reactie, zonder gedachte. De drie-vierden van de Duitse burgers schijnen in de volgende wanhoops-philosophie te berusten: „Wat let het ons vandaag te moeten sterven in plaats van morgen; wat hebben wij erbij te verliezen?"

Wat betreft de hulp aan de noodlijdenden, is de toestand als volgt:

„In het begin werden hun standaardmeubelen gegeven alsmede de nodige voorwerpen om een klein huishouden in te richten. Doch het rhythme der bombardementen kon niet gevolgd worden. Zij hebben geld ontvangen.... waarmede zij niets konden kopen. Zij worden ertoe genoopt hun toevlucht te zoeken bij hun ouders, die reeds met de moeilijkheden van het leven te kampen hebben, ofwel moeten zij met honderden van lotgenoten gemeenschappelijk in barakken wonen.

Gij kunt u een gedachte vormen van de gemoedstoestand van een soldaat, die, na lange maanden, met verlof komt en slechts dit als familieleden terugvindt."

De reiziger verklaarde, dat er te Essen betogingen tegen het régime hebben plaats gehad.

„De Duitse oorlogsmachine", verklaarde hij, „heeft het zo geweldig te verduren, dat de huidige grote inspanning van het Reich er in bestaat de industrie te verdelen in kleine inrichtingen, die vaak in de bossen verborgen zijn. Doch dit veroorzaakt een grote vertraging in de productie, daar de stukken naar de verzamelplaats moeten vervoerd worden en het kettingwerk in de kleine werkhuizen onmogelijk wordt."

Tenslotte deelde de reiziger ons volgend merkwaardig feit mede:

„Wanneer Berlijn gebombardeerd wordt, dan zijn de bewoners der hoofdstad woedend op Engeland en moet hun — in hun dagbladen — een aanval van de Luftwaffe op Londen voorgesteld worden, teneinde hun weer op te monteren. In het Rijngebied, Westfalen en Beieren daarentegen, wrijven de mensen in hun handen, wanneer Berlijn gebombardeerd wordt en vertonen zij een van hun zeldzaam geworden glimlachjes."

DE „ACTA APOSTOLICAE SEDIS" WORDEN IN U.S.A. GEDRUKT.

Het officieel orgaan van de Heilige Stoel de „Acta Apostolicae Sedis" zal binnenkort in de Verenigde Staten worden gedrukt. Dit officieel orgaan, waarin alle documenten e.d. van de Heilige Stoel uitgaande, worden gepubliceerd en waarop alle bisschoppen en vele andere mensen duus zijn geabonneerd, is nog nooit elders gedrukt dan in de Eeuwige Stad. Door een nieuw procédé zal van de officiële uitgave, die in Vaticaanstad gedrukt wordt, een zg. photostaat worden gemaakt, die dan in Washington gedrukt zal worden voor verspreiding over geheel Amerika, Australië, Afrika en China. De herdruk geschiedt dus door middel van fotografie in de trant zoals momenteel ook veel boeken herdrukt worden. Men heeft deze wijze gekozen om het uitgesloten te maken, dat er tussen de officiële Vaticaanse uitgave en de Noordamerikaanse druk ook maar verschil van een leesteken zou kunnen bestaan.

De „Acta Apostolicae Sedis" verschijnen in de huidige vorm sedert 1908. Bullen, Constituties, Encyclieken, Acten van den Paus en van de Congregaties worden hierin opgenomen. Het orgaan verschijnt elke maand als boek.

NIEUWS UIT BELGIË.

— Drie Belgische saboteurs hebben een gendarm aangevallen die zich per fiets naar het poederfabriek van Clermont-sous-Huy begaf waar hij moest plaats nemen in een lichte vrachtwagen die geladen was met springstoffen die bestemd waren voor de koolmijnen in de streek van Luik.

Onder de bedreiging van zijn eigen revolver, die de saboteurs hem hadden afgenomen, verwisselde de gendarm zijn uniform tegen de klederen van een zijner aanvallers. Een dezer laatsten bood zich op de kruitfabriek aan na de uniform te hebben aangetrokken, nam plaats naast den chauffeur en, op het ogenblik dat de vrachtwagen het bos doorreed waar de aanslag had plaats gehad, dwong hij den chauffeur uit te stappen.

Alvorens alleen te vertrekken met de wagen die 600 kg. dynamiet en een groot aantal detonators met vertraagde werking bevatte, hebben de saboteurs aan den gendarm zijn uniform en zijn papieren teruggegeven.

DE DUITSE ANTI-BOLSJIWISTISCHE „KRUISTOCHT".

— De Duitsers stellen anti-bosjewistische propaganda-affiches ten toon in de uitstalramen van den „Bon Marché" en van andere grote magazijnen te Brussel.

Het sluikblad „La Libre Belgique" schrijft:

„Vele eerlijke lieden vragen zich met walging af of de eigenaars van die magazijnen plotseling militante medewerkers zijn geworden. Laten wij hen gerustellen: Die uitstalramen werden eenvoudig door de Duitsers opgeëist. De patriotten moeten dit feit kennen en moeten het aan hun omgeving laten kennen".

Het blad merkt op dat „naar gelang de militaire toestand van Duitsland verslecht, de Duitse propaganda des te actiever wordt" en voegt eraan toe: „In België volgen wij die onmiskenbare tekens van verzwakking met een glimlach van vertrouwen op het gelaat".

MEVR. CHESTERTON KATHOLIEK.

Mevrouw Cecil Chesterton, schoonzuster van den schrijver George K. Chesterton, werd ongeveer twee jaren geleden door wijlen Pater McNabb O.P. in de Katholieke Kerk opgenomen, aldus werd eerst thans in Londen medegedeeld. Geruchten, dat Mevrouw Cecil Chesterton katholiek zou zijn, waren reeds geruime tijd in omloop en in feite had Mevrouw Chesterton het ook niet ontkend. De officiële bevestiging kwam eerst thans. Haar echtgenoot, Cecil Chesterton, was de eerste van de familie Chesterton die katholiek werd. Dit geschiedde reeds gedurende Wereldoorlog I. Later is George K. Chesterton, de beroemde auteur, opgenomen. Cecil Chesterton is in Wereldoorlog I gesneefd en sedertdien leefde zijn weduwe alleen. Onder haar meisjesnaam, J. K. Prothero, schreef zij in verschillende kranten, te midden waarvan zij ook in Fleetstreet, Londen, woonde. „In Darkest Londen" is een van haar bekendste boeken. Dit boek leidde tot de stichting van Cecil-Houses, toevluchtsoorden voor dakloze vrouwen.

Zoals bekend is de echtgenote van George K. Chesterton, enkele jaren na haar man eveneens katholiek geworden.

DE AANBIDDING VAN HET LAM.

Het beroemde schilderstuk De Aanbidding van het Lam (10e eeuw), dat de Duitsers uit de kathedraal van Gent hebben gestolen, hangt thans in het Kaiser Friedrich Museum te Berlijn.

WAALSE LETTERKUNDE.

— Te Leopoldstad (Belgisch Congo) werd een Waalse letterkundige kring gesticht onder het voorzitterschap van Henri Apel.

— Het Belgische Ministerie van Voorlichting deelt mede:

Op initiatief van Mevrouw Louis Scheyven, echtgenote van den zaakgelastigde van België te Caïro, zijn de dames van de Belgische kolonie op het Gezantschap bijeengekomen teneinde een werkplaats op te richten voor het maken van kledingstukken bestemd voor de kinderen van België, na de bevrijding van het nationale grondgebied. Een speciaal inschrijvingsfonds werd onder de naam van „Oeuvre du secours enfants de Belgique", (werk voor hulpverlening aan de kinderen van België), op de Banque Belge et Internationale in Egypte geopend.

— Op het lijk van een Belg, die op de grote baan dichtbij een dorp der provincie Luik werd vermoord, werd een briefje gevonden met de volgende woorden:

„Heer Politiecommissaris, daar deze man een zware fout heeft begaan, hebben wij er de voorkeur aan gegeven, zelf recht te doen geschieden".

Wij ontvingen.

Maandblad **„De Lasso"** (September 1943). Deze keer is de inhoud zeer gevarieerd. Er wordt onder anderen een bladzijde gewijd aan den voormaligen Staatssecretaris des Pausen, Pietro Cardinaal Gasparri. Er wordt van hem verteld, dat hij in 1929 samen met den Duce, Benito Mussolini, het verdrag van Lateranen ondertekend heeft. Verder verschijnt er ook een zeer interessant uit de Bijbel overgenomen stuk, getiteld: „Judith verlost haar volk".

Er komen ook aardige verhalen en grappen in voor. Maar wat natuurlijk het meest de aandacht trekt, is het Zoekplaatje. Onder het Zoekplaatje staat: „Waar is de vrouw?" en zonder te zoeken ziet men onmiddellijk niet de vrouw, maar zelfs **drie vrouwen.**

Het zeer bekende verhaaltje van de gouden tabaksdoos, dat in alle talen vertaald is, komt hierin in het Frans voor, nl. „La tabatière d'or".

De plaatjes van den avonturier met de slang, kunnen door de schoolgaande jongens zeer goed gebruikt worden als onderwerp voor een opstel. Het is de beste manier om goed te leren schrijven en stellen — een van de belangrijkste dingen in het leven — en het is aan te bevelen, dat de Redactie van het maandblad meer van zulke plaatjes publicere.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Ma., 27 Sept.:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur tel. 553.

Shipping & Supplies: 7.30 tot 23 uur tel. 551 en 458; 23 tot 7.30 uur Meinster, tel. 304.

Scheepvaart Afdeling: De Troye, tel. 724, Emmastad 133A.

Dok Afdeling: De Klerk, tel. 431 en Prins, tel. 330.

Biljart vereniging „Holland": As. Dinsdagavond om 20 uur ledenvergadering, bespreking feestavond en aanneming nieuwe leden; het bestuur raadt in uw eigen belang aan deze vergadering bij te wonen.